

Handledningsplan för den grundläggande utbildningen i Kimitoöns kommun

Inledning

För att skolorna ska kunna arbeta målinriktat behövs en gemensam bild av målet för elevhandledningen. Handledningsplanen är en del av den lokala läroplanen och en kort beskrivning av hur elevhandledningen organiseras i skolorna. Handledningsplanen är ett verktyg och syftet är att främja en handledande verksamhetskultur.

Utöver vad som står i den här planen kan skolorna i sina läsårsplaner skriva in olika skolvisa förfaranden gällande elevhandledningen, exempelvis informationstillfällen, studiebesök, exkursioner, mässbesök, praktisk arbetslivsorientering och andra skolspecifika arrangemang.

Elevhandledningens struktur inom den grundläggande utbildningen

Elevhandledningen har en central betydelse ur såväl elevens, skolans som ur samhällets perspektiv. Handledningsverksamheten ska bilda en *sammanhängande helhet* som fortgår under hela den grundläggande utbildningen. En sammanhängande helhet innebär *kontinuitet över tid* och *progression i innehåll*. Handledningen ska beakta de färdigheter som inhämtats i förskoleundervisningen och förbereda eleven för studier på andra stadiet. Elevhandledningen ska främja att eleven lyckas i skolarbetet, att studierna löper smidigt och eleven uppnår goda studieresultat.

Med hjälp av elevhandledningen lär sig eleven att bli *medveten om sina möjligheter att påverka planeringen och besluten i sitt eget liv*. Eleven ska uppmuntras att fundera över och ifrågasätta sina förhandsuppfattningar om utbildning och yrken och att göra sina val utan könsbundna rollmodeller. Elevhandledningen ska genomföras i samarbete med vårdnadshavarna. Elevhandledningen fungerar som en *länk mellan skolan, samhället och arbetslivet*. Elevhandledningen ska främja rättvisa, likvärdighet, jämlikhet och delaktighet samt förebygga marginalisering från utbildning och arbetsliv.

Beskrivning av mål- och innehållsprogressionen

Åk 1-2

- Elevhandledningen genomförs som en *integrerad* del av den övriga undervisningen och skolans verksamhet.
- Klassläraren ansvarar tillsammans med övriga lärare för elevhandledningen.
- Fokus läggs på:
  - elevens studievanor- och färdigheter
  - elevens ansvar för skolarbetet
  - att eleven uppmuntras och får vägledande respons
  - att utveckla elevens sociala färdigheter och förmåga att arbeta i grupp
  - elevens delaktighet i närmiljön
  - eleven får en första inblick i yrken och arbetslivet i hens närmiljö
  - att utveckla samarbetet mellan hem och skola

Åk 3-6

- Elevhandledningen genomförs huvudsakligen som en *integrerad* del av den övriga undervisningen och verksamheten i skolan.
- Klassläraren ansvarar tillsammans med de övriga lärarna för elevhandledningen.
- Utöver den egna skolan och närmiljön kan även företag och andra samarbetsparter i den närmaste omgivningen fungera som lärmiljöer.
- Fokus läggs på:
  - att eleven hittar och utvecklar sina studiestrategier
  - att eleven stärker sin förmåga att ställa upp individuella mål samt att utvärdera målen
  - att eleven utvecklar sin förmåga att lära sig och hantera information
  - att eleven identifierar läroämnenas särdrag och lär sig att välja lämpliga inlärnings-strategier för varje läroämne
  - att eleven utvecklar sina sociala färdigheter och färdigheter att arbeta i grupp
  - att elevens positiva uppfattning om sig själv stärks
  - att eleven identifierar och värdesätter både egna och andras styrkor och förmågor
  - att eleven deltar och påverkar i skolgemenskapen och närmiljön
  - att eleven bekantar sig med yrken, arbetsplatser och näringsliv samt eventuella studiebesök och exkursioner som ger eleven en inblick i företagsamhet och arbetsliv

Åk7-9

- Från och med årskurs 7 byter elevhandledningen form; den utgör nu ett läroämne med årsveckotimmar och eleverna har en ansvarig elevhandledare.
- Försättningsvis är varje lärare ansvarig för handledning i det egna läroämnet.
- Elevhandledningen har som uppdrag att stödja elevernas övergång till nya lärmiljöer och arbetssätten i årskurserna 7 till 9.
- Elevhandledningen ska klargöra läroämnenas betydelse för fortsatta studier och arbetslivsfärdigheter samt att utöka elevernas kunskaper om arbetslivet, olika arbetsuppgifter, entreprenörskap och framtida kompetensbehov.
- Handledningsformerna är personlig handledning som fördjupar sig i individuella frågor, handledning i smågrupp och handledning i klass.
- Utöver skolan och webbmiljöer används även närmiljön och arbetslivet som lärmiljöer.
- Praktisk arbetslivsorientering (PRAO) ordnas för eleverna i årskurs 7 till 9
- Fokus läggs på:
  - att eleven fortsätter att utveckla sin förmåga att lära sig och sina studiefärdigheter
  - att elevens beredskap att klara sig i föränderliga livssituationer och i övergångsskeden i studier och yrkeskarriär ökar
  - att eleven lär sig att använda och utnyttja olika informations-, rådgivnings- och handledningstjänster
  - att elevens företagsamhet och förmåga att ta egna initiativ i beslut som gäller utbildnings- och karriärval stärks
  - att eleven får information om och möjlighet att bekanta sig med utbildningsalternativ

Obs! I läroplanen finns närmare beskrivet om elevhandledningens uppdrag, mål, innehåll, lärmiljöer och arbetssätt.

Arbets- och ansvarsfördelning samt arbete i sektorsövergripande nätverk

Handledning är egentligen det dagliga samtalet med eleven och genomförs enligt principen ”*alla handleder*”. Det är varje lärares uppgift är att stödja elevens personliga tillväxt, utveckling och delaktighet. Handledningen är således en gemensam uppgift för alla som arbetar i skolan.

Klassläraren	Ansvarar för handledningen av eleverna i sin klass	Utvecklar studiefärdigheter, sociala färdigheter samt förebygger inlärningssvårigheter. Elevhandledningen inriktas uppmanande respons, elevens ansvarstagande och självständighet. Klassläraren samarbetar med vårdnadshavarna, övriga lärare och vid behov speciallärare, rektor och elevvårdspersonal.
Ämnesläraren	Ansvarar för handledningen av eleven i det egna läroämnet.	Ansvarar för utveckling av studieteknik och inlärningsstrategier i det egna ämnet. Stöder eleven i sitt läroämne.
Speciallärare	Handleder elever som är i behov av stöd, specifikt elever inom intensifierat och särskilt stöd.	Samarbetar med klasslärare och ämneslärare för ordnande av elevens skolgång i klasserna 1 till 6. Samarbetar med elevhandledare och klassföreståndare vid planering av elevens fortsatta studier.
Klassföreståndaren, årskurserna 7 till 9	Ansvarar för handledningen av eleven i det egna läroämnet.	Arbetar med att skapa en god klassanda och ett gott och tryggt arbetsklimat. Håller kontakten till vårdnadshavare, följer upp elevens närvaro, lärande och studieprestationer.
Elevhandledaren, årskurserna 7 till 9	Ansvarar för elevhandledning som läroämne. Planering och organisering av handledning inför fortsatta studier och yrkesval. Följer upp elevens studieprestationer för förebygga utslagning.	Ger individuell handledning, handledning i smågrupp, handledning i klass. Har kontakt med skolor på andra stadiet, med arbets- och näringslivet. Organiserar PRAO. Samarbetar med skolor vid studieövergång. Hjälper eleverna med den gemensamma elevansökan och följer upp antagning av studerande.
Rektor	Ser till att varje enskild lärare aktivt integrerar handledningen i sitt läroämne. Handledning i disciplinära ärenden. Ansvarar för att verksamhetsförutsättning för handledning finns.	I samråd med elevens lärare. Stöder utvecklingen av handledningsverksamheten i skolan.
Elevvårdspersonal	Ansvarar för elevens handledning gällande elevvårdens tjänster.	Elevvården är ett mångprofessionellt samarbete mellan skola och elevvårdspersonal samt andra experter inom social- och hälsovårdsväsendet. Gemensam elevvård. Individuellt inriktad elevvård.

Kompetensdriven elevhandledning

Elevhandledningens uppdrag och mål i årskurserna 1 till 9

- Lärande och studiefärdigheter
- Aktivitet, delaktighet och ansvarsfullhet
- Självkännedom och personlig utveckling
- Medvetenhet om jämställdhet och likabehandling i samhället
- Förmåga att ställa upp mål och sedan jobba för att nå dem
- Kunskaper om framtidens arbetsmarknad
- Arbetslivsfärdigheter

Elevhandledningens mål kan också beskrivas med hjälp av tre perspektiv – *insikt*, *utsikt* och *framsikt*.

- *Insikt* står för självkännedom, självreflektion och personlig utveckling. Att hitta sin drivkraft och att aktivt kunna leda sig själv och sitt eget lärande i en föränderlig värld.
- *Utsikt* står för kunskap om omvärlden, om utbildningsmöjligheter och arbetsmarknaden på en lokal, nationell och global nivå. Detta är utmanande i en föränderlig värld.
- *Framtidsperspektivet* är starkt närvarande i elevhandledningen. Det är framtiden eleverna ska utrusta sig för och det finns många färdigheter som eleverna behöver i sin karriär-planering. Framtiden kan kännas både lockande och skrämmande för eleverna. Elevhandledningen ska dock rikta blicken mot framtiden.

Det är *kompetenser* för ett livslångt lärande som är värdefulla och nödvändiga för elevens framtida karriärbygge och livsbalans. Elevhandledningens uppdrag är att eleverna ska känna sig förberedda och hoppfulla inför framtiden.

Samarbete mellan hemmet och skolan i frågor som gäller elevhandledning

Elevhandledningen *genomförs i dialog med vårdnadshavarna*. Därför behöver skolan kunna presentera elevhandledningen för vårdnadshavarna; vad elevhandledningen är, vilka mål man har ställt upp för verksamheten och hur man planerar gå tillväga för att nå målen.

I skolorna ordnas föräldramöten och infotillfällen som gäller skolans verksamhet. Under läsåret ordnas minst ett *utvecklingssamtal* med elev, vårdnadshavare och klasslärare/ klassföreståndare.

I årskurserna 7 till 9 kan det finnas behov för vårdnadshavare och elev att träffa elevhandledaren och andra representanter från skolan för att diskutera elevens studier och framtida yrkesval. Elevvården i skolan stöder också handledningsarbetet och ibland kan det finnas behov av mångprofessionella nätverksmöten, så kallade *expertgruppsmöten*.

Elevhandledningen och samarbetet mellan hemmet och skolan är av stor vikt för eleven inom ramen för intensifierat stöd och särskilt stöd. Planeringen av handledningen som stöd för eleven ska ske i nära samarbete med eleven och vårdnadshavaren samt sakkunskapen hos elevvårdspersonal ska utnyttjas. I slutskedet av den grundläggande utbildningen kan det för eleven finnas ett behov av personliga studiebesök eller besök tillsammans med vårdnadshavaren till skolor samt möte med representanter för aktuella skolor.

Samarbete med arbetslivet samt arrangemang för arbetsorientering

Samarbete mellan skolan och det lokala arbets- och näringslivet behövs under hela den grundläggande utbildningen. De olika skolorna i Kimitoöns kommun kan ha lite olika former för samarbetet gällande detta. Det är dock viktigt för hela skolans verksamhet att skapa samarbetsmodeller när det gäller besök av arbets- och näringslivets representanter, besök på arbetsplatser, projektarbeten och den praktiska arbetslivsorienteringen (PRAO).

Skolans läroämnen kan på många olika sätt kopplas till arbetslivet och till olika yrken. Även de mångvetenskapliga lärområden som eleverna ska ta del av, erbjuder ett bra tillfälle för samarbete mellan skolan och det övriga samhället. Elevernas motivation ökar när de ämnen som behandlas har lokal anknytning, är aktuella och har samhällsrelaterad betydelse.

Uppföljning och utvärdering av elevhandledningen mål

Målen för elevhandledningen utvärderas specifikt ur elevens synvinkel; hur motiverad och förberedd är eleven vid övergången från årskurs 6 till årskurs 7, samt vid studieövergången från år 9 till utbildning på andra stadiet.

Målet för elevhandledningen i årskurserna 1 till 6 är att eleven ska vara redo och motiverad för övergången till årskurs 7.

Målet för elevhandledningen i årskurserna 7 till 9 är att eleven ska vara redo och motiverad för att söka en studieplats på andra stadiet.

Målet är att varje elev har en studieplats på andra stadiet efter den avslutade grundläggande utbildningen. Elevhandledaren följer upp antagningen till andra stadiet under sommaren och ännu i början av följande läsår. Ifall en elev inte får en studieplats eller ifall eleven inte påbörjar sina studier meddelar elevhandledaren elevens namn och kontaktuppgifter till den uppsökande ungdomsarbetaren i kommunen.